ANUL III. — Nr. 828.

EDIȚIA A DOUA

MERCURI, 15 MAI 1891

NUMĔRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
și se plătesc tot-d'a-una înainte

In București la casa Administrației
Din Județe și Străinătate prin mandate poștale
Un an în țară 30 lei; în străinătate 60
Șese luni » 15 » » 35
Trei luni » 8 » » 15

Un numĕr în Streinĕtate 15 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuib strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANI

ANUNCIURILE
Din BUCURESCI și JUDEȚE se primesc NUMAI la ADMINISTRAȚIE.
Din STREINĔTATE, direct la administrație și la toate Oficiile de publicitate.
Anunciuri la pagina IV . . . . . . 0.30 b. linia
» » » III. . . . . . 2.— lei »
» » » II. . . . . . 3.— lei »
Inserțiunile și Reclamele 3 lei rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vênzare cu numĕrul la kioscul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIÙ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANU

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

București, 14 Maĭ 1891

Haina luĭ Nesus

Serbările jubileuluĭ aŭ întrerupt polemica ce se ivise în privința danieĭ făcută de Carol I ministeruluĭ de instrucțiune publică pentru fondarea unuĭ așezămînt universitar. Voĭ reîncepe-o astăzĭ, căcĭ este de neapărată necesitate ca acest pretins act de liberalitate al Străinuluĭ Incoronat să fie discutat cu de-amĕnuntul.

Eŭ susțin și mĕ însărcinez a dovedi că dania Regeluĭ este un act făcut cu viclenie și cu intențiunĭ din cele maĭ despotice.

In toate țările lumeĭ și maĭ ales în Germania, universitățile formează o instituțiune specială, un corp independent care se compune din profesorĭ și studențĭ. Ele aŭ chiar o anume jurisdicțiune și se bucură de oare-care privilegiurĭ. Puterea executivă, adică guvernul, nu are amestec în cestiunile universitare de cât spre a esercita un control.

Această organizare stabilește între profesoriĭ universitarĭ și studențĭ un fel de solidaritate; și uniĭ și alțiĭ fac parte din acelașĭ corp și adese-orĭ eĭ sunt de acord spre a apăra drepturile și neatârnarea corpuluĭ universitar de orĭ-ce atingere.

Din nenorocire, la noĭ lucrurile nu se petrec ast-fel. In loc de a favoriza spiritul de independență și de demnitate în inima tinerimeĭ universitare, guvernanțiĭ noștri, din toate partidele, caută din contră a face din studențĭ niște funcționarĭ supușĭ voințeĭ guvernuluĭ. Uniĭ din profesorĭ cred că fac bine favorizând aceste tendințe, sub pretext de disciplină și ofilind ast-fel sufletul tinerimeĭ.

Această tendință nenorocită s'a manifestat în gradul cel maĭ mare cu ocaziunea danieĭ făcută de Rege în ajunul jubileuluĭ de la 10 Maĭ.

La prima vedere s'a putut crede că avem a face cu un act de generozitate a Coroaneĭ către tinerimea universitară și, în fața unuĭ asemenea act, abținerea studenților de la jubileŭ ar putea cu drept cuvînt să fie privită ca o ingratitudine.

Astă-zĭ lumina s'a făcut în această privință și se vede într'un mod lămurit că atitudinea studenților a fost firească și foarte legitimă;

Eĭ aŭ înțeles îndată că toată dania regală nu este de cât un noŭ mijloc de a dinastifica și de a guvernamentaliza junimea universitară.

Sunt convins că mulțĭ dintre studențĭ, nu ș'aŭ dat încă cont de scopul urmărit de Carol I, dar instinctul de neatârnare inerent tinerimeĭ, ĭ-a condus pe calea bună.

Să examinăm cum a procedat Carol I.

El zice în scrisoarea sa adresată primuluĭ-ministru că *voește a înființa un așezĕmânt spre binele tinerimeĭ universitare și în acest scop dăruește un loc, se obligă a clădi o casă și înzestrează așezĕmântul cu suma de 200.000 leĭ.*

Dacă este așa, dacă intențiunea Sa este de a face bine tinerimeĭ universitare, întreb:

De ce Carol I a făcut dania ministeruluĭ de instrucțiune publică și nu studenților de a dreptul?

Se obiectează că tinerimea universitară nu reprezintă o persoană morală care să poată primi o danie. Foarte bine! Dar eĭ fac parte dintr'o instituțiune mare care poate primi dăniĭ; această instituțiune este *Universitatea*.

N'avea Carol I de cât să dăruiască Universitățeĭ și să adreseze scrisoarea sa rectoruluĭ eĭ.

Așezămîntul ar fi fost astfel înființat sub auspiciile autorităților universitare și pus sub conducerea rectoruluĭ, a decanilor facultăților cu concursul studenților.

Atuncĭ instituțiunea ar fi rĕmas în afară de înrîurirea palatistă și guvernamentală.

Dar aceasta nu convenea luĭ Carol I.

Scopul sĕŭ era de a înființa o fabrică de dinasticism supusă ministruluĭ și Palatuluĭ, o instituțiune esențialmente palatistă.

De aceea a și dăruit locul în fața Palatuluĭ pentru ca studențiĭ să fie în permanență supușĭ atmosfereĭ palatiste.

Ceea-ce a făcut Carol I acum un pătrar de secol cu școala normală, astă-zĭ voește s'o repete pe o scară mult maĭ mare cu tinerimea universitară.

Metoda este isteață și se potrivește de minune cu educațiunea și apucăturile ezuitice ale Regeluĭ. Carol I a învĕțat la discipoliĭ luĭ Loyola că cel maĭ puternic mijloc de propagandă este școala. De aceea, de la descălicătoarea Sa în Țară, El a încercat a lucra prin școală pregătindu'șĭ învĕțătorĭ devotațĭ. Isbânda a fost slabă căcĭ n'aŭ eșit de cât câțĭ-va lingușitorĭ, iar marea majoritate a învĕțămîntuluĭ a rĕmas neatinsă de veninul dinastic.

Vĕzênd că prin învĕțătorĭ lucrul merge greŭ, Carol I se încearcă acum a lucra asupra tinerimeĭ universitare, concentrând'o sub tutela imediată a putereĭ executive și punând'o sub înrîurirea directă a Palatuluĭ.

Dar toate ostenelile Sale vor fi în zadar. Iubirea nu se impune nicĭ nu se plătește. Studențiĭ românĭ aŭ dovedit'o prin rĕceala ce a întîmpinat în rîndurile lor fățarnica danie a Regeluĭ.

Tinerimea universitară a simțit că dania Regală va fi pentru dînsa o *haină a luĭ Nesus* menită a nimici orĭ-ce avînt de neatîrnare și demnitate. De aceea ea s'a ferit și se va feri de acest dar viclean.

Dunăreanul.

TELEGRAME

BRUXEL, 13 Maĭ. — Alegerile de ierĭ nu aŭ schimbat întru nimic situațiunea partidelor; numaĭ orașul Reuze a ales un liberal în locul unuĭ catolic.

500 de socialiștĭ aŭ străbătut ierĭ cu muzica în cap străzile din Gand; nicĭ un incident de semnalat. Lucrul s'a reluat în mineĭe din Liège și Mons; greva este considerată ca sfârșită.

SARBRUH, 13 Maĭ. — Toțĭ lucrătoriĭ în grevă din uzinĭ aŭ reluat lucrul.

PRAGA, 13 Maĭ. — O bătaie s'a întêmplat la expoziție între maĭ mulțĭ cehĭ și un german; s'a ordonat o anchetă judiciară.

PARIS, 13 Maĭ.—Serviciul omnibuselor este aproape cu desĕvîrșire suspendat. Greviștiĭ înpedică pe noiĭ vizitiĭ de a conduce. Poliția intervine; ea supraveghiază depozitele de omnibusurĭ; vre-o 50 de arestărĭ s'aŭ făcut pentru atingere la libertatea munceĭ.

Doĭ vizitiĭ carĭ aŭ încercat să conducă omnibusurĭ aŭ fost greŭ rănițĭ; o parte din public ajută pe greviștĭ și împedică circulația omnibuselor.

??

Astă-zĭ D. Lascar Catargiu, prim ministru al M. S. Domnitoruluĭ Carol I la 1866 face parte din cabinet.

Il întrebăm dar:

Ce se face cu ceĭ 12.000 galbenĭ dăruițĭ de Carol I prin scrisoarea Sa din 2 (14) Iunie 1866 adresata Ministruluĭ de culte C. A. Rosetti și publicată în „Monitorul" cu Nr. 118?

Care este așezământul de binefacere fondat cu această sumă?

Dacă baniĭ s'aŭ capitalizat, cât reprezintă astă-zĭ suma dăruită?

Din culisele Palatuluĭ

Cu toate desmințirile ce de sigur se vor opinti a'mĭ da gazetele oficioase, afirm exactitatea celor ce voiŭ relata maĭ jos.

Carol I nicĭ gând nu avea să meargă la Florica. Ferdinand era să asiste la ceremonia funebră, și Regele era să se mărginească a adresa o scrisoare Doamneĭ Pia Brătianu.

In telegrama Sa către D. Dimitrie A. Sturza, Carol I a adăogat la finit cuvintele: Doamna Brătianu va primi o scrisoare din partea mea.

Ce nevoe era de scrisoare dacă Streinul Incoronat era hotărît să meargă la Florica? Scrisoarea anunțată, lesne se înțelege, căcĭ El nu voia să facă această călĕtorie, și gândea că va scăpa cu câte-va frase banale de condoleanță înșirate pe o coală de hârtie, și adresate vĕduveĭ fostuluĭ Sĕŭ Prim-Consilier.

Maĭ mult: Scrisoarea anunțată nu a fost scrisă și prin urmare nicĭ expediată.

Desfid să mi se dea o desmințire.

Iată cum s'aŭ petrecut lucrurile.

In telegrama regală primită la Florica, s'aŭ observat îndată cuvintele:—Doamna Brătianu va primi o scrisoare din partea mea.

Imediat un membru influent al partiduluĭ liberal-național a plecat la Bucureștĭ, și, prin un aghiotant regal, a amintit luĭ Carol I vizita ce o făcuse vĕduveĭ luĭ C. A. Rosetti, adăogând că Regele va plăti scump dacă nu va face o vizită vĕduveĭ luĭ I. C. Brătianu.

Aghiotantul regal a îndeplinit cu scrupulozitate neplăcuta misiune cu care fusese însărcinat, și Fricosul Incoronat a plecat a doua zi la Florica.

Carol I a făcut vizita Doamneĭ Pia Brătianu, silit și de frică.

Marele Căpitan (?!) *știe de frică.*

O știam de mult.

A. V. B.

ACADEMIA FRANCEZA

Aflăm cu o deosebită bucurie că Academia franceză (secțiunea istorică) a ales pe Principele Gheorghe Bibescu ca membru corespondent. Am putea zice că Principele Bibescu a întrunit maĭ unanimitatea voturilcr, căcĭ din 25 votanțĭ Domnia Sa a obținut 23 voturĭ.

Această distincțiune este o rĕsplată bine câștigată pentru meritosul autor al maĭ multor opere carĭ aŭ atras atențiunea lumeĭ literare.

Reims-Belfort-Sédan.

Retragerea celor șase miĭ.

Sunt două opere militare care fac autoritate în cercurile înalte militare ale tuturor țărilor.

Cea dinteĭ tratează despre nenorocitul an 1870 în care Franța a fost învinsă de Germania.

Cea a doua arată cum șase miĭ eroĭ francezĭ aŭ ținut piept întreguluĭ Mexic resculat, contra intervențiuneĭ franceze, (1862) până când aŭ sosit ajutoare din Franța.

Istoria uneĭ Fruntariĭ

Tratează o chestiune românească. Ea ne arată cum noĭ Româniĭ am fost înstrîmbătățițĭ cu traseul hotaruluĭ Dobrogea despre Bulgaria. Să nu uităm că avem un Hohenzollern pe Tron și că Congresul de Berlin nu ne putea prin urmare fi favorabil.

Inainte — Pe vremea — După (expoziție)

Este ultima operă a Principeluĭ Gheorghe Bibescu. Ea tratează despre participarea Românieĭ la ultima exposițiune din Paris.

Nu e nevoe de a aminti că fără energia și neobosita muncă a Principeluĭ Bibescu participarea noastră nu ar fi avut loc. Sferile înalte politice și chiar Capul Statuluĭ nu eraŭ favorabile acesteĭ patriotice ideĭ.

Onoarea făcută Principeluĭ Bibescu de Academia franceză este cu atât maĭ mare cu cât ea nu a fost încă decernată până acum decât fostuluĭ Impĕrat al Brazilieĭ Dom Pedro.

Argus

Camera austriacă

VIENA, 13 Maĭ. — Camera a reales biuroul sĕŭ; D. Doetz și maĭ mulțĭ din colegiĭ sĕĭ aŭ depus o moțiune prin care invită pe guvern spre a combate epizootia, să nu permită importul vitelor de proveniență rusească saŭ românească de cât în caz de extremă necesitate. Pe de altă parte va trebui să se lucreze într'un mod energic pentru ca exportul vitelor din Austro-Ungaria în Germania și Elveția să fie permis.

CORJESCU-DÉROULEDE

Ședința de Joĭ a Camereĭ a fost foarte interesantă, prin faptul că a vorbit D. Costache Corjescu, președintele ligeĭ Langa după cum Paul Déroulède era președintele așa ziseĭ lige a patrioților luĭ Boulanger.

Liga din Paris era inspirată de Generalul Boulanger, liga de la Iașĭ e inspirată de Generalul de bătăușĭ Gh. Mârzescu; liga patrioților francezĭ vorbea mereŭ de Alsacia-Lorena și se gândea la alt-ceva; liga Langa vorbește de *revendicările* Moldoveĭ și se gândește la căpătuiala conducĕtorilor sĕĭ; liga din Paris dorea să facă din fostul general Boulanger un dictator, liga Langa se mărginește a lucra pentru ca Gh. Mârzescu să capete un portofoliŭ.

Liga patrioților, compusă în mare parte din pretinșĭ oamenĭ înaintațĭ, se alia în alegerĭ cu bonapartiștiĭ, primeaŭ baniĭ conteluĭ de Paris; liga Langa, compusă din pretinșĭ liberalĭ, s'a aliat cu prefectul conservator, a primit baniĭ fondurilor secrete, pentru a se alege.

Atâtea puncte de asemĕnare ne îndreptățesc să asemănăm pe d. Cost. Corjescu, președintele ligeĭ-Langa cu Paul Deroulède, președintele ligeĭ patrioților — cu o mică restricțiune: Déroulède e om de talent, deștept și cult; D. Costache Corjescu... de! e proprietarul piețeĭ Sf. Spiridon din Iașĭ.

In sfîrșit, D. Corjescu-Déroulède a fost ales vice-președinte al Camereĭ de către guvernul conservator.

Nimic maĭ natural: a fost ales deputat de prefectul conservator, trebuia să fie ales vice-președinte de ministriĭ conservatorĭ. Nimenĭ în Cameră nu s'a mirat de aceasta și dacă D-nu Corjescu ar fi tăcut, nimenĭ nu ĭ-ar fi reproșat nimic, căcĭ era în rolul sĕŭ de ales al polițieĭ.

Când colo, abia proclamat ales al majorităței în contra candidaților minorităței, D. Corjescu-Déroulède ia cuvîntul și mulțumește majorităței pentru că l'a ales ca reprezentant al minorităței și ca președinte al ligeĭ Langa.

Atâta grosime de obraz a provocat o adevĕrată furtună.

Minoritatea a protestat contra pretențieĭ D-luĭ Corjescu-Déroulède de a se reprezenta, iar Camera întreagă i-a arătat că știe cât de adînc simte D-sa durerile Moldoveĭ.

A fost într'adevĕr o lecțiune meritată pe care a căpătat'o reprezentantul sindicatuluĭ de șarlatanĭ politicĭ, al căror cap e Gh. Mârzescu.

Corjescu-Déroulède a remas cu gura căscată.

L.

MELINITA

PARIS, 13 Maĭ.—D. de Freycinet întrebat la Cameră asupra afacereĭ Turpin a amintit că diferițiĭ miniștri de rezboĭ refuzaseră de a cumpĕra brevetele luĭ Turpin din cauza pretențiunilor sale prea marĭ.

Turpin a intrat atuncĭ în întrevorbirĭ cu casa Armstrong, apoĭ cu guvernul italian. Turpin și Triponnet aŭ fost arestațĭ pentru spionagiŭ; justiția va căuta să aibă asupra acesteĭ afacerĭ, toate informațiunile posibile. Nu s'aŭ furat documente de la Ministerul de rezboĭ; iar planurile publicate nu sunt exacte; cât pentru ofițeriĭ incriminațĭ de Turpin, D. Freycinet ține absolut a'ĭ pune afară din cauză. Melinita constitue un mic element al înarmăriĭ și nu se poate fura la administrația rezboiuluĭ procedeurile care sunt proprietatea sa.

Francia s'a asigurat că înarmarea sa nu este inferioară nicĭ uneia din cele-l'alte puterĭ, decĭ nu trebue să ne alarmăm de toate aceste pretinse trădărĭ.

Viața Literară

XV

„Les Facettes"

Aud adese-orĭ zicêndu-se: X nu e poet; Z e scriitor mare; îmĭ place grozav Y; nu pot suferi pe... cutare; iar toate aceste frimiturĭ de aprecierĭ deșteaptă tot-d'auna în spiritul unuĭ om atent complicata problemă a *gustuluĭ în literatură.*

Și atuncĭ, nedumerit și curios, îțĭ facĭ întrebarea: ce înțeles are în literatură, ca și în artă, cuvêntul acesta: *gust?* E greŭ să te lămureștĭ prin explacațiunĭ atât de clare în cât, la urmă, să poțĭ afirma cu siguranță neîndoelnică ce sens, ce marginĭ și maĭ ales ce se poate exprima prin gust.

Dupe părerea mea gustul nu este de cât cel maĭ intim simțimênt al plăcereĭ intelectuale, adese-orĭ, manifestându-se sub forma uneĭ senzațiunĭ instinctive. In cele maĭ multe cazurĭ un tabloŭ saŭ o operă literară, fie cât de frumoase, dacă nu intră în cadrul gustuluĭ nostru, cu alte cuvinte dacă nu sunt așa dupe cum am fi voit să fie, tabloul saŭ opera literară ne displac, ne lasă recĭ, ba se întâmplă să ni se pară chiar urîte.

O lucrare literară, în afară de alte menirĭ sociale, morale saŭ psihologice, are și pe aceia de a produce o impresie de plăcere intelectuală. Un curs de geometrie poate să ne intereseze, dar să nu ne placă; în vreme ce un roman, o poezie, un tabloŭ, trebue, maĭ înainte de-a ne interesa, să ne placă. Eĭ bine, această plăcere a lucrărilor literare se adresează în prima linie gustuluĭ, și gustul e tot ce poate fi în lumea asta maĭ variat și maĭ bizar.

Intr'un public care citește mult, dacă veĭ încerca să facĭ o anchetă a gustuluĭ, veĭ găsi lângă admiratorul poezieĭ brutale și de un dramatism retoric a luĭ Jean Richepin, pe înfocatul iubitor al poezieĭ lamartiniene, dulce, religioasă, cadențându-se molatec și vag, ca suprafața unuĭ lac, într'o seară caldă de Septembre. Icĭ: un aprins adept al naturalismuluĭ, făcênd din Zola un D-zeŭ al arteĭ,

incomparabil; dincolo: o delicată cititoare a romanelor luĭ Octav Feuillet; mai departe: nervosul admirator al misticilor şi nebuloşilor decadenţĭ; alăturĭ: cititorul care ridică din umerĭ, cu mirare ironică, la auzul unuĭ sonet cu înţeles obscur al unuĭ simbolist, şi rĕmâne într'un extaz de admiraţiune când citeşte minunata poemă a luĭ Sully Prudhomme: „*La révolte des fleurs*“.

Fireşte că între gust şi gust intră deosebirĭ însemnate de calitate. Un gust poate să fie maĭ rafinat de cât altul, saŭ maĭ distins, maĭ larg. Cu toate acestea, gustul are ca ceva caracteristic încăpăţânarea luĭ părtinitoare, care nu primeşte de cât aceia-ce 'l satisface, înlăturând ca rĕŭ saŭ nefolositor, tot ce nu cade sub pofta sa. Ast-fel, dacă veĭ pune treĭ oamenĭ cu gusturĭ diferite să'ţĭ aprecieze o lucrare literară, veţĭ auzi o discuţie falşe, neînţeleasă şi une-orĭ ridiculă. Şi afară de aceasta, în cele maĭ dese cazurĭ, gustul nu relevează de cât o impresie uşoară, nehotărîtă, dar plăcută: un fel de amuzare a spirituluĭ.

Dacă însă gustul ar rĕmâne o simplă plăcere personală, lucrul s'ar mărgini la o chestie de puţină însemnătate. Se observă însă că nu rare-orĭ gustul începe a lua proporţiunile uneĭ judecăţĭ critice. A judeca operile literare numaĭ prin gust, este a face critică greşită şi cu totul părtinitoare. Un gust ales, un gust larg, este semnul distins al unuĭ temperament de critic, considerat ca partea intuitivă a criticeĭ. Gustul însă trebue a fi tot-d'auna complectat prin partea raţională a criticeĭ.

Aceste reflexiunĭ întocmea tema uneĭ discuţiunĭ într'un cerc de tinerĭ, unde se citise de curând poeziile franceze ale D-luĭ Alexandru A. Sturza, intitulate: „*Les facettes.*“ Tînĕrul autor face parte dintre ceĭ treĭ-patru poeţĭ românĭ carĭ scriŭ în limba franceză. De ce scriŭ în franţuzeşte şi nu în limba maternă, mulţĭ se vor fi întrebând; dar faptul dovedeşte, înainte de toate, că autoriĭ lor cred că o carte scrisă în graiul luĭ Voltaire este maĭ lesne respândită şi citită.

Autorul acestuĭ volum de poeziĭ franceze mi se pare cel maĭ desăvîrşit tip al poetuluĭ *prin imitaţie*. Imĭ închipuĭesc pe acest tînĕr autor trăind în streinătate, într'o atmosferă literară bogată, citind cu pasiune pe toţĭ poeţiĭ marĭ aĭ timpuluĭ şi primind de la toţĭ o înmagazinare de impresiĭ, senzaţiunĭ şi ideĭ felurite. Această înmagazinare n'a rĕmas închisă în sufletul sĕŭ, neştiută de nimenĭ, păstrată într'un colţ misterios şi intim al inimeĭ; ea a avut nevoĭe de-a fi revărsată, ca o apă peste matcă, şi această nevoĭe psichologică tînĕrul autor a concretizat'o în versurĭ. Ce s'a întâmplat însă? Materialul sĕŭ poetic nu era de cât reflexul poeziilor maĭ de mult citite, nu era de cât ecoul slab al poeţilor citiţĭ. La câţĭ poeţĭ, *prin imitaţiune*, n'a dat prilej să se ivească Bolintineanu? Şi astăzĭ, câţĭ poeţĭ n'a produs poeziile luĭ Eminescu?

Imitaţiunea în literatură aşĭ putea-o numi un fel de ipnotizare involuntară, pe care o sugerează poeţiĭ marĭ

Poeziile D-luĭ Alexandru Sturza amintesc pe ceĭ maĭ mulţĭ dintre poeţiĭ iluştriĭ aĭ Franţeĭ. Găseştĭ într'însele sentimentalismul melancolic şi impresionismul delicat al luĭ Paul Bourget; coloritul şi cizelarea formeĭ a luĭ Th. Gauthier; evocaţiunea viziunilor antice ale sonetistuluĭ José-Maria de Heredia; sensualismul maladiv şi mistic al luĭ Baudelaire; etc.

D. Sturza ne face impresia uneĭ prisme amabile prin care s'aŭ reflectat,—în mod palid,—atâţĭ poeţĭ distinşĭ francezĭ. Şi să se noteze că aicĭ nu e vorba de o simplă *influenţă*, care une-orĭ poate avea înrîurirĭ bine-făcĕtoare. D. Sturza, neavênd un temperament, o personalitate originală de poet, a rĕmas maĭ mult un imitator, dar un imitator care nu poate fi considerat ca de cea maĭ comună speţă.

Evident că de aci se poate deduce că n'am nicĭ un *gust* pentru *imitatorĭ.* Insă gustul meŭ se complectează şi prin judecata critică cu care voĭesc să lămuresc că o imitaţiune nu conţine absolut nicĭ o valoare literară. Imitatoriĭ sunt adese-orĭ ceĭ maĭ rĕĭ compromiţătorĭ aĭ originaluluĭ. Din această cauză, mulţĭ din romanţieriĭ tinerĭ francezĭ, încercând să imiteze naturalismul luĭ Zola, l-aŭ redus la cea maĭ ordinară treaptă a pornografieĭ. Acest lucru s'a întâmplat la noĭ cu D. Const. Mille care, sub pretext de naturalism, a scris *Feciorul popeĭ,* o colecţie de schiţe odioase.

Se va opri oare D. Sturza numaĭ la aceste imitaţiunĭ? Tot-d'a-una m'am ferit de a fi profetic; dar n'ar fi unic cazul să vedem maĭ târziŭ o nouă lucrare a D-sale, în care să se reliefeze un temperament şi un caracter de scriitor original. Vĕ asigur că atuncĭ aş fi cel dintêiŭ care să aduc laude autoruluĭ.

Traian Demetrescu

Entusiasm şi Recunoştinţă

Recunoştinţă şi *recunoştinţă*, precum zice evreul din comedia ştiută *cherţi* şi *cherţi*. Numeştĭ adesea cu acelaş cuvênt două acţiunĭ, carĭ se prezintă sub aceiaşĭ formă, dar în fond sunt deosebite ca cerul de pămênt.

Şi o soartă fatală ne-a dat să vedem două întâmplărĭ petrecêndu-se una după alta, 8 Maĭ 1891 la Florica, şi 10 Maĭ 1891 la Bucureştĭ şi punênd în relief cele enunţate maĭ sus.

Aglomeraţie mare la Florica şi aglomeraţie mare la Bucureştĭ, iată punctul comun celor două întâmplărĭ.

In toate cele-l'alte ele se rapoartă ca doĭ antipozĭ:

Florica un punct izolat, o simplă vie, lipsită de orĭ şi ce condiţiune de comoditate, desfătare saŭ interes material,—

Bucureştiĭ un centru mare, capitala ţăriĭ, oferind toate condiţiunile comodităţiĭ, distracţiuniĭ şi interesuluĭ material.

Spre Florica trenul trebuia plătit pe deplin şi administraţia îngreuind călătoria şi prin alte obstacule,—

spre Bucureştĭ trenul era redus la minimul posibil, în mare parte gratis şi administraţia înlesnind pe călătorĭ în tot chipul.

In Florica vizitatoriĭ reprezintă elementul românesc cel maĭ neaoş.

In Bucureştĭ este năvală mare de tot ce România are maĭ străin ca origine şi aspiraţie.

La Florica a dus pe Românĭ sentimentul cel maĭ curat de recunoştiinţă şi devotament către un bărbat, care toată viaţa luĭ a luptat pentru libertate şi pentru cauza naţională;

La Bucureştĭ i-a dus saŭ datoria de slujbaşĭ, gratificaţĭ cu o mulţime de avantaje pe spinarea ţăriĭ, saŭ curiozitatea şi alte interese personale, asistând cu cel maĭ rece indiferentism la nişte serbărĭ, care numaĭ a ţăriĭ nu eraŭ, însă se făceaŭ din punga eĭ.

In fine inteligenţa viitoruluĭ, studenţimea universitară asistă la Florica aproape în corpore, iar la Bucureştĭ se abţine cu totul şi în mod ostentativ.

Cine a avut ochĭ de vĕzut să'şĭ tragă conclusiunea!

Incidente cu fond militaro-poliţienesc:

Vizitatoriĭ sosind la Florica se duceaŭ să vază maĭ întîĭ corpul luĭ Brătianu şi apoĭ şi mormîntul. Nu ştiŭ ce-ĭ abătu unuĭ ofiţer de înconjurase mormîntul cu un cordon de soldaţĭ şi oprea ast-fel lumea ca să vază ultima locuinţă a mareluĭ cetăţean. Un Domn apostrofă pe ofiţer zicênd că a venit din fundul Moldoveĭ să vază mormîntul luĭ Brătianu care a zdrobit privilegiile în această ţară şi nu se aştepta să găsească acest mormînt înconjurat de forţa brutală. Un freamĕt de aplause ropoti de pe colinele ocupate de lume,iar ofiţerul ţanţoş intră ca în pămînt lăsând mormîntul liber.

In Bucureştĭ. Poliţie maĭ proastă şi maĭ insolentă ca în Bucureştĭ nu mĭ-a dat ochiĭ a vedea. Nu era mulţumită că, după ce închisese toate trecerile de la palat la mitropolie, publicul nu arăta semne de indignare, sergenţiĭ şi superioriĭ lor îşĭ permiteaŭ a insulta şi îmbrânci lumea fără nicĭ o cauză. Publicul se fereşte de scandal şi tace.

La cişmigiŭ. Uniĭ băĭeţĭ cu ziare strigaŭ: „10 banĭ regele şi regina!“ Un grad din corpul poliţieĭ îĭ mustră şi nu le permise a striga aşa. Un băiat se corije şi strigă: „regele şi regina, numaĭ 10 banĭ!“ Un cetăţean obiectează: *Tu îĭ vinzĭ numaĭ cu 10 banĭ, după ce pe ţară a costat'a sute de milioane!*

La masa primarilor Pache mergea cu Rasty la o mare distanţă înaintea regeluĭ. Primariĭ îĭ aclamaŭ şi când se apropia regele, eĭ trebuiaŭ să fie înbolditĭ de sergenţiĭ de la spatele lor, pentru ca să 'l aclame şi pe el. Bieţiĭ primarĭ eraŭ lihniţĭ de foame şi Pache era în acest punct salvatorul lor imediat.

Quidam

INFORMAŢIUNI

L'Indépendance roumaine anunţă că primarul Capitaleĭ are de gând să organizeze nişte serbărĭ populare la Cişmigiŭ în zilele de 19, 20 şi 21 Maĭ, cu produsul cărora să înfrumuseţeze grădina şi să construiască faimoasa cascadă.

In acelaş timp, acelaş Pake se gândeşte să organizeze şi alte minunĭ pe timpul bâlciuluĭ Moşilor, care începe la 2 Iunie.

Se vede că primarul Capitaleĭ, mândru de succesul ce aŭ avut înscenările sale din zilele de 10, 11 şi 12 Maĭ, 'şi-a pus în gând să devie un impresariŭ de serbărĭ populare.

Poate să aibă D. Pake această rîvnă puţin întemeiată pe meritele sale estetice; dar suntem siguri că lumea se va feri de a maĭ cădea în cursa D-sale.

Pake poate să fie orĭ-ce numaĭ Barnum nu.

—✻—

Din cauza lipseĭ de ploaie, care durează de atâta vreme, Mitropolitul Primat a dat ordin să se scoată moaştele Sfântuluĭ Dumitru în ziua de Joĭ, 16 Maĭ, spre a se face rugăciunĭ pentru ploaie.

—✻—

D. Papiniu şef de divizie la ministerul de externe, va fi numit agent diplomatic la Sofia, iar în locul D-sale se va înainta D-l Davidel.

—✻—

La Liberté Roumaine primeşte din Odesa următoarea ştire:

Maĭ mulţĭ speculatorĭ germanĭ, englezĭ şi italienĭ, aŭ cumpĕrat tot grâul disponibil din Rusia meridională pe 50 milioane ruble, în scop de a face să se înalţe succesiv preţul grânelor şi ast-fel să speculeze asupra lipseĭ care va fi numaĭ de cât în toată Europa din cauza recoltelor rele.

—✻—

Pojarul bântue copii prin mahalale. Ştie oare aceasta D. dr. Felix, medicul şef al Capitaleĭ?

—✻—

Erĭ s'a făcut la Râmnicu-Sărat alegerea colegiuluĭ I comunal.

A reuşit lista guvernamentală în cap cu D. Enache Zamfirescu, obţinênd 105 voturĭ.

Lista opoziţieĭ cu D. dr. Blazianu a avut 65 voturĭ.

—✻—

Aseară a avut loc la Teatru Naţional, reprezentaţia dată în folosul ligeĭ culturale. Reprezentaţia a avut un succes prea frumos şi sala era plină.

—✻—

O faptă laudabilă, demnă de imitat, a sĕvîrşit D-nu Tănase Constandinidi, arendaşul moşieĭ Spanzog care cu o bunătate care 'ĭ este cunoscută, a hotărît de a zidi cu cheltuiala sa în oraşul Olteniţa două şcolĭ primare.

Fapta D-luĭ Tănase Constandinidi, care în multe ocaziunĭ a dat dovadă de un suflet mare şi generos, merită maĭ mult de cât laude.

—✻—

Societatea pentru îmbrăcămintea copiilor săracĭ fără deosebire de religie, „Malbiş Neurim,“ în adunarea generală din 6 (18) Maĭ 1891, a ales următorul comitet:

M. Veitzendorf, preşedinte activ.
I. Diamand, vice-preşedinte.
I. Lerner, secretar general.
D. Steinberg, casier.
M. Hubert, inspector.

Membriĭ activĭ: Ad. Veiss, M. Veissman, I. Feins; Alb. Vechsler, Isr. Bensimon, H. Braunstein.

Iar sediul societăţeĭ s'a mutat în str. Palestina Nr. 10.

Ştirĭ telegrafice

CAPTOWN, 13 Maĭ. — 500 de indigenĭ şi 250 de portugezĭ aŭ înaintat de la Baira asupra portuluĭ Salysbury; eĭ aŭ fost respinşĭ de poliţia societăţiĭ anglo-africană. Portugeziĭ aŭ avut 7 morţĭ şi 20 răniţĭ.

PAUL MARGUERITE

DAMA CU OCHII VIOLEŢI

D. de Cennes se însura a doua zi.

La patru-zecĭ de anĭ, celibatar sceptic şi sătul, amorul îl atinsese cu graţia luĭ. Lua de nevasta pe Domnişoara d'Alduze, o fată înaltă şi bălană, cu ochiĭ în faţa mări şi cu pĕrul ca soarele. Toată persoana eĭ exala un farmec rar; era frumoasă ca o zînă a norduluĭ, de oare-ce era Norvegiană după muma sa. D. de Cennes era nebun după dênsa, de când se întâlniră, la vênĕtorile cele marĭ de toamnă, la marchiza de Sincever, şi, cu toată teribila luĭ reputaţiune de craĭ, prea iubit de femeĭ, familia Alduze consimţise la o căsătorie pe care Edviga, singura lor fată, o dorea cu pasiune.

D. de Cennes, gata fiind ca să se ducă la hotelul din strada sfântu Dominic, unde va intra pentru cea din urmă seară ca logodnic, dete la o parte perdeaua de la fereastră şi zări, la scară, felinarele careteĭ sale, care 'l aştepta. Aruncându'şĭ atuncĭ ochiĭ într'o oglindă, se vĕzu, înalt şi subţirel, foarte corect în fracul luĭ, cu obrazul palid, luminat de emoţiune zîmbitoare.

Intinsese mâna spre pardesiul sĕŭ cu blană când se dete perdeaua la o parte şi intră feciorul aducênd pe o tavă de argint poşta de la 9 ceasurĭ seara.

Contele, maşinaliceşte, citi o telegramă, scrisorĭ de felicitărĭ. Rĕmăsese un plic încadrat cu negru pe care nu'l deschise numaĭ de cât, dintr'un egoism supertiţios, vestea uneĭ morţĭ, fie chiar a unuĭ indiferent, care putea să'ĭ micşoreze fericirea, aşa de complectă. Desfăcu însă hârtia; şi ochiĭ sĕĭ, lăsaţĭ repede pe numele mortuluĭ, se căscară marĭ, cu o expresiune dureroasă a figureĭ:

— O! biata Antonia!

Se uită maĭ bine, verifică numele, vîrsta, locul, data; pe urmă braţele 'ĭ picară în jos şi, încă în picioare, stângacĭ şi întristat oare cum, ca om fericit pe care 'l descurajază neprevĕzut, repetă:

Biata! biata Antonia!...

* * *

Aşa de intinsă fuse evocarea în cât uită tot, căsătoria luĭ, ceasul şi pe logodnica'ĭ care 'l aştepta.

Aceea pe care o numea el Antonia, cu un nume rĕmas scump buzelor luĭ, Doamna de Jade pentru lume, reînvie din trecut, sub vĕlul de pulbere fină care acoperea trăsurile dispărutelor. El revĕzu, în paloarea eĭ ciudată, pe prietina pe care în zile fericite, pentru misterul fiinţeĭ sale şi pentru graţia nehotărîtă a ochilor sĕĭ, o poreclise: „dama cu ochiĭ violeţĭ!“

Numele ĕsta era ciudat ca şi ea! şi suggerând bine farmecul fugător al obrazuluĭ sĕŭ, maĭ cu seamă al priviriĭ sale.

Dama cu ochiĭ violeţĭ! Doamna de Jade! Una din pasiunile maĭ uitate, vaĭ de viaţa sa... Şi contele, foarte mişcat, îşĭ aduse aminte toată dragostea d'odinioară, enigma aceşteĭ femeĭ care înebunise de atâta vreme şi care, ierĭ, murise.

* * *

Işĭ aducea aminte întîia luĭ întîlnire cu Doamna de Jade, acum zece ani, într'o lumină de bal, în mijlocul lustrelor şi a florilor de iarnă. Când se'ntorsese dintr'un voiaj din Orient, uluit de soare, încântat de langoarea exotică a femeilor umbrate, încremenise de admiraţie în faţa fragedeĭ albeţe, în faţa frumuseţeĭ de vis şi de tăcere a ciudateĭ creaturĭ. Făcu ca să fie recomandat eĭ şi bărbatuluĭ eĭ, figură posomorîtă de procuror general, om cu glasul tăios, cu gesturile aspre, anunţând despotismul absolut şi mîndria neînduplecată.

Chiar atuncĭ ar fi trebuit să priceapă dupe strângerea de mână a magistratuluĭ că trebue să se ferească. Insă o putere grozavă îl atrăgea către tînĕra femee cu privirea fluidă. Simţise oare şi ea acea lovitură de trăsnet care doboară inimile? Când părăsiră ambasada germană, unde se da balul, amîndoĭ simţiaŭ că li se angajază viaţa.

Flirtul lor se începu intens, subt o mască de corectitudine. Pentru dînsul fu jocul discret şi adînc pe care'l ascunde respectul. Pentru dînsa, mărturisirea tăcută şi recunoscĕtoare care palpită dupe evantaliŭ, se'ncovoae în talie mlădioasă şi apărută pe braţul cavaleruluĭ care valsează. Pe urmă jumĕtăţile de vorbe, trandafiriĭ de la corsaj carĭ vorbesc, privirile carĭ tac şi carĭ spun cu toate acestea maĭ mult; într'o zi, însfîrşit, scrisorile: tot se se scrie şi nu se cutează a se spune, rugăciunile şi refuzurile, nesiguranţa a doĕ inimĭ carĭ aspiră dupe fericire şi voind, fără să cuteze, să se unească în ciuda pericolelor, în ciuda lumeĭ, în ciuda legiĭ!

Premiul cel Mare, care risipea saloanele, întrerumpea idila lor. Doamna de Jade, din fericire, se ducea la moşiile sale din Bretania, unde castelul sĕŭ era aproape lipit de al uneĭ mătuşĭ a D-luĭ de Cennes. Acolo, graţie recepţiunilor de vară, în partidele de lawn-tenis, în plimbările în mail-coach, în casurile de preumblare în luntre pe un eleşteŭ frumos, amorul creştea într'înşiĭ maĭ aprins, maĭ vivace, călit în aerul curat al pădurilor, biciuit de vîntul galopandelor, cizmă de cizmă, pe drumurile verzĭ.

Cu toată violenţa sentimentelor lor un fel de mândrie îĭ oprea de a face rĕŭ; poate că pricina era şi prezenţa

---

FOIŢA ZIARULUI „ADEVĔRUL“

(133)

CHARLES MEROUVEL

MORŢI ŞI VII

XXIX

Nevasta şi bărbatul

Indată ce a aflat bunica greşeala, a închis pe nepoata sa într'un castel din Berry.

Acolo, peste câteva lunĭ, s'aŭ născut doi copiĭ, doĕ fetiţe, pe care muma lor nu le-a cunoscut nicĭ odată.

Că din prejurul eĭ aŭ abuzat de starea în care se găsi muma.... atîrnată între viaţă şi moarte; i se spuse că fetele aŭ murit; i se arătă mormântul lor pe care a plâns ea multă vreme.

Sînt numaĭ câteva zile decând cunoaşte ea adevĕrul.

Iart'o, Jeano, fiindcă orĭ cât de crude 'ţĭ vor fi fost suferinţele, ale eĭ aŭ fost egale cu ale d-tale.....

Singura eĭ dorinţă este ca să 'ţĭ plătească cu iubirea tot ce ar fi voit ca să'ţĭ dea maĭ nainte.

Aĭ s'o vezĭ.

Te aşteaptă....

Aĭ să vezĭ şi pe tatăl d-tale şi aĭ să 'l iubeştĭ din tot sufletul d-tale....

O să vie.....

Il cunoştĭ chiar!....

— Pe dînsu!

— Inima luĭ e cea maĭ nobilă care a bătut vreodată într'un piept de bărbat.

Fata încremenise, tulburată până în fundul sufletuluĭ.

Era în accentul conteseĭ o sinceritate, o emoţiune ciudată.

Uşa se deschise încă odată.

Cezarina zicea:

— Intră, domnule; doamna contesa te aşteaptă.

Când vĕzu pe mântuitorul sĕŭ, Jeana alergă la dînsul. Dambert nu se putu stăpîni. Deschise braţele şi ea s'aruncă pe pieptul luĭ.

Nu fu nicĭ un schimb de vorbe între eĭ.

Dintr'o singură privire el pricepu tot.

O strânse pe piept într'o adevĕrată explozie de iubire comprimată şi, ridicând'o în sus ca pe o pană, o puse pe genuchiĭ mumeĭ care izbucni îndată în lacrimĭ şi o acoperi cu sărutărĭ.

— Jeano, zise George Dambert, eştĭ bogată şi aĭ să fiĭ fericită, însă noĭ avem o datorie grabnică să înplinim. Aĭ o soră.... şi sora asta'ĭ în primejdie. Trebue să alergăm în ajutorul eĭ.

— Al soreĭ mele?

— Da. Aĭ o soră, care'ţĭ seamănă, Jeano, însă întâmplarea a aruncat'o pe un alt drum. Trebue s'o scăpăm.

— Zicĭ că 'mĭ seamănă?

— Cum seamănă doĕ stele pe cer.

— O cunosc!

— D-ta?

— Este Roselli.

— Chiar ea. Eştĭ în siguranţă, aci, Jeano?

— De ce m'aş putea teme?

— Vreĭ să maĭ rĕmâĭ câteva zile aci? Am să înplinesc o datorie. Până atuncĭ vom păstra secretul.

— Porunceşte! zise fata. Voiŭ face ce 'ţĭ va place!

— Până atuncĭ voesc ca să poţĭ veni în ajutor la ai d-tale. Ţi-am spus că eştĭ bogată şi maĭ mult decât crezĭ.

Dambert îĭ puse în mână un mic portofoliŭ tixit cu bilete de bancă.

— Ţine, să facĭ fericiţĭ, şi la revedere în curînd! zise el.

Muma sorbea cu ochiĭ pe copila asta pe care o regăsea în adevĕr maĭ încântătoare decât ar fi putut dori.

Jeana înbrăcişe încă odată pe George şi pe contesa.

Când se întoarse în atelier, Cezarina o aştepta.

— Eĭ bine, Jeano, eştĭ mulţumită?

— O! da, domnişoară.

— O să ne părăseştĭ?

— Ba nu!

— Credeam!....

— Nimic nu s'a schimbat pentru mine.

— Imĭ ascunzĭ ceva, zise Cezarina ameninţând'o cu degetul.

Fata zîmbi.

— E adevĕrat, rĕspunse ea; d-ta aĭ fost bună pentru mine, domnişoară Cezarină; însă mi s'a recomandat secretul. Peste puţină vreme o să 'ţĭ spun tot.

Jeana 'şĭ vĕzu de lucru ca de obiceĭ.

Contesa şi George se duseră în strada Sf. Augustin.

— Roselli! întrebă Dambert pe portar.

— In catul întîĭ, spre curte, scara din fund.

D-na de Vaunoise resuflă.

Indată ce trase clopoţelul, veni o slujnică şi, cum îĭ vĕzu, făcu un pas înapoĭ.

— Pe cine căutaţĭ?

— Pe Roselli, zise Dambert.

— Gândeam că vine stĕpîna mea, zise Italianca.

— Va să zică nu e acasă?

— N'am maĭ vĕzut'o de erĭ.

Conteseĭ îĭ trecu un fior prin tot corpul.

— Dar prietina eĭ? întrebă Dambert tremurînd.

— Voeştĭ să zicĭ sora sa, Lorenza? Nicĭ ea n'a venit. Chiar d. Gomes a venit în doĕ rîndurĭ azĭ ca s'o caute. Nu se ştie unde e dusă.

— Cine e Gomes acesta? întrebă Dambert.

— Un Spaniol care face exerciţiĭ în Circ cu Lorenza. Este foarte supărat. Ş'apoĭ, el e vecinic iritat.... Nicĭ odată nu'ĭ trece necazul.... Lorenza face rĕŭ că stă cu dînsul.... Intr'o zi o să i se întîmple o nenorocire.

— Nu ştiĭ unde poate să fie stĕpîna d-tale?

— Nu ştiŭ. Ea care'ĭ tot dauna aşa de exactă!

Dambert se uită la contesa.

— Roselli trebue să se întoarcă? zise el.

— Aşa socotesc, domnule. In orĭ ce caz, diseară trebue să fie aicĭ.

— Pentru ce?

— Joacă.... Este rîndul sĕŭ.

Dambert luă parale din buzunar şi zise:

— Avem trebuinţă să 'ĭ vorbim, pentru o afacere grabnică. Indată ce se va ivi te rog să ne daĭ de ştire.

— In ce loc?

— La doĭ paşi d'aci.... la magazinul Laureĭ... cusutoreasă vestită.

— Cine să 'ĭ spun că o aşteaptă?

Dambert dete slujniceĭ carta luĭ şi baniĭ.

— Aĭ o sută de francĭ, dacă mĕ înştiinţezĭ îndată.

— Fiĭ liniştit, Escelenţă.

Indată ce se închise uşa, contesa izbucni în plâns.

— Ah! n'o s'o maĭ vedem! zise Blanşa.

— Poate! murmură Dambert cuprins d'aceleaşĭ presimţirĭ.

(Va urma)

D-luĭ de Jade, care nu 'ĭ pierdea din vedere, om rece ca ghiaţa şi mut. Insă procurorul general trebui să lipsească. Era toamna, copacii începuseră să'şi ro- şască frunzele. Cu parfumul amar al trandafirilor carĭ nu aveaŭ să maĭ în- florească, se exhala din inimĭ un miros de beţie care omora. D-na de Jade luă acum un caracter de frumuseţe şi maĭ misterioasă, în armónie subtilă cu lu- crurile. Ca şi pasărea în faţa Timpuluĭ, ea reflectă melancolia de octobre. Apăru tulburată ca şi sezonul acesta de fri- gurĭ. Ochiĭ seĭ violeţĭ se'ntunecară o idee; îngălbeni ca şi florile veştejite: rochia eĭ, în parc, fîşiia ca şi frunzele uscate.

Insfîrşit, în ajunul întoarcereĭ lor în Paris, D-na de Jade şi D. de Cennes eraŭ amanţĭ.

* * *

Peste opt zile contele află că iubita luĭ fusese internată ca nebună într'o casă de sănătate.

Spăimântat, nevoind să crează că se întâmplase o catastrofă, pe care, în a- jun, nimic nu o făcea să se prevadă, alergă la d. de Jade. Acolo, dete multe parale servitorilor ca să afle de la dîn- şiĭ ce se întâmplase, şi află că fusese certurĭ marĭ între procurorul general şi nevasta sa, că, pe urmă, d-na de Jade, într'o stare de întărîtare cumplită fu- sese internată în casa celebruluĭ alie- nist, doctorul R..., în baza raportuluĭ doctorilor şi a vizeĭ prefectuluĭ de po- liţie.

D-luĭ de Cennes îĭ trebuia o explica- ţie: o avu. D. de Jade, care tocmaĭ se cobora din trăsură, îl salută rece şi grav, zicêndu'ĭ:

— Viŭ de la d-ta, domnule!

Şi'l invită să se sue iar sus, în ma- rele cabinet de lucru, unde da el au- dienţele. Acolo, foarte galben, magis- tratul, cu un glas tragic ca o sentinţă de moarte, declară:

— Domnule, d-ta eştĭ amantul neves- teĭ mele. Aş putea să te omor, aş pu- tea să te vîr în puşcărie la un loc cu hoţiĭ. Maĭ bine însă tĕ las în voia mus- trăriĭ conştiinţeĭ d-tale şi a dispreţuluĭ de sine'ţĭ. Aĭ abuzat de o bolnavă, de o neconscientă, de o nebună. D-na de Jade nu era rĕspunzĕtoare de ce făcea!

Contele nu s'ar fi zăpăcit maĭ rĕŭ dacă i-ar fi căzut trăsnetul pe cap. El, aşa de viteaz în faţa uneĭ săbiĭ, begheĭ ca un copil.

— Eştĭ liber să te retragĭ, domnule! zise procurorul general; socotesc chiar de prisos să'ţĭ cer scrisorile pe carĭ aĭ putut să le primeştĭ de la dînşa; pen- tru mine, scrisorile acelea sînt opera uneĭ alienate.

Şi bărbatul apăsă vorbele acestea cu un rîs sarcastic silit, aşa de insultător, încât d. de Cennes, revoltat, pricepu de o dată. Ah: ce rĕzbunare cumplită, ge- nială!. Bărbatul acesta insultat ştia bine că nevasta sa nu era nebună, că nu pu- tuse înebuni aşa de repede. Dar, îndată ce prinsese adulterul, ca tiran îngîmfat şi selbatic, ca torturator dibaciŭ, ştiind'o că'ĭ slabă şi de inimă şi de minte, după ce o înebunise cu imputările, cu ame- ninţările, cu frica de scandal, cu groaza de a muri, o detese pe mâna unor doc- torĭ carĭ se grăbiseră prea mult ca să judece aparenţele; şi, acum, închisă fi- ind cu nebunele, era în primejdie — ne- greşit — ca să'nebunească adevĕrat.

D. de Cennes pricepu adâncimea uneĭ pedepse aşa de rafinate. In indignarea luĭ, se gîndi la un duel, la un omor. Insă d. de Jade vĕzu fulgerul roşu ca- re'ĭ trecu prin ochĭ şi, apăsând pe un timbru, zise feciorului care alergase:

— Du pe domnu afară!

* * *

Influenţă, rugăciunĭ, provocărĭ ale conteluĭ se zdrobiră de un zid: D-na de Jade era nebună cum se cade.

Era nebună? Inebuni ea dupe cum crezu el totdauna? De atuncĭ rĕmase nebună. Putu să se convingă singur. Admis fiind ca s'o vadă în pavilionul unde era închisă, o văzu, ca pe o Ofe- lie, vorbindu'ĭ fără să'l cunoască, rîzĕnd şi aiurând ca în vis şi el plecă cu vi- ziunea neuitată a ochilor seĭ în care plutea o negură de suflet care lipseşte.

Anĭ întregĭ atuncĭ, inima luĭ nenoro- cită se tîrîse din ţară în ţară, din aven- tură în aventură, până când, resemna- rea şi uitarea potolindu'l cu timpul, a- junse să nu se maĭ gîndească că biata femee maĭ trăeşte încă; şi trebuia ca biletul acesta de înmormîntare — d. de Jade murise de multă vreme — să pice în fericirea luĭ noă, în pragul căsato- rieĭ luĭ cu o fată curată tînĕră, pentru ca să'ĭ aducă aminte amarul şi ruşinea greşeleĭ luĭ, pe cât de vinovată pe atât de crud ispăşită!...

* * *

Ceasurile treceaŭ şi d. de Cennes nu se maĭ scula din fotoliul unde s'adân- cise, cu capul în mânĭ, în gîndurĭ de tot felul.

Vestea morţeĭ acesteia fu pentru el un fel de imputare, în ajunul datoriilor im- perioase pe carĭ avea să le contracteze căsătorindu'se. Se gândi la virtutea şi la onoarea femeiască, prea fragede, cu a căror pază se 'nsărcina el. Şi pecând o durere involuntară îl făcea să ridice capul şi să întîlnească cu ochiĭ un Hris- tos de fildeş, restignit pe o cruce atîr- nată de zid, un glas încet, slab ca glasul morţeĭ cu ochiĭ violeţĭ, îĭ suflă imputarea aceasta biblică:

„Să nu facĭ altuia aceea ce nu vreĭ să 'ţĭ facă altul ţie."

Oftă lung. Şi când îşĭ aduse aminte de d-şoara Alduze pe care o iubea, maĭ că nu 'ĭ veni să creadă în fericirea luĭ nemeritată, că era adevĕrat că se însura mâine.

Ca să se convingă, goni trecutul cu o scuturătură de umerĭ. Işĭ luă pălăria, blana şi mănuşile, şi, coborînd repede scara, deşteptă pe vizitiŭ care dormea pe capră, zicêndu'ĭ:

— La otelul d'Alduze, în pasul mare al cailor!

I. S. Spartali.

Noul mers al Căilor Ferate Române

Cu începere de la (20) 1 Iunie stil noŭ a. c. se vor deschide următoarele halte: Inoteştĭ situată între Albeştĭ-Mizil, Vin- tileanca situată între Mizil-Ulmenĭ, Fara- oni situată între Răcăciunĭ-V.-Seacă, Fân- tânele situată între Bacăŭ-Galbenĭ, Secuenĭ situată între Galbenĭ-Roman, Muncel si- tuată între Hălăuceştĭ-Paşcanĭ pentru tra- ficul de călătorĭ şi bagage.

In aceste halte se vor opri trenurile de persoane şi mixte conform publicaţiuneĭ generale de mersul trenurilor.

* * *

Cu începere de la 20 Maĭ st. v. (1 Iu- nie st. n.) a. c. se va elibera din staţiu- nile Bucureştĭ şi Piteştĭ în fie-care Sâm- bătă saŭ ajunul sĕrbătorilor de maĭ jos bilete de ducere şi întoarcere ca în anul trecut.

Pentru staţiunea Câmpu-Lung, biletele eliberate de staţiunea Bucureştĭ, sunt vala- bile la ducere numaĭ la trenul Nr. 43 (plecare 2 ore 40 m. p. m.) de Sâmbătă saŭ ajunul sĕrbătoareĭ şi la întoarcere cu toate trenurile până Lunĭ saŭ ziua urmă- toare a sĕrbătoareĭ la trenul Nr. 102 (plecare Câmpu-Lung 6 ore 25 m. dim).

Biletele eliberate de staţia Piteştĭ, vor fi valabile la ducere cu trenul Nr. 26 din Piteştĭ (5 ore 11 m. p. m.) şi la întoar- cere numaĭ cu trenul Nr. 102 din Câmpu- Lung (ora 6 25 m. dim.) tot în condiţiile de maĭ sus.

* * *

Lunĭ 20 Maĭ (1 Iunie st. n.) a. c. tre- nurile de plăcere Nr. 29 şi 30 vor cir- cula între Bucureştĭ - Predeal în fie-care Duminică şi în zilele de serbătorĭ maĭ jos indicate, după mersul următor:

Trenul Nr. 29

Bucureştĭ pleacă la 6 ore dimineaţa, Ploeştĭ pleacă la 8,15 dim., Câmpina sos. la 9,11 dim., Comarnic sos. la 9,43 dim., Sinaia sos. la 10,22 dim., Buştenĭ sos. la 10,53 dim., Azuga sos. la 11,2 dim., Pre- deal sos. 11,20 dimineaţa.

Trenul Nr. 30

Predeal pleacă la 6,09 seara, Azuga pleacă la 6,23 seara, Buşteni pleacă la 6,32 seara, Sinaia pleacă la 7,04 seara, Comarnic pleacă la 7,42 seara, Câmpina pleacă la 8,09 seara, Ploeştĭ sos. la 8,59 seara, Bucureştĭ sos. la 11 seara.

La trenurile de plăcere se vor elibera din Bucureştĭ şi Ploeştĭ bilete de ducere şi întoarcere cu acelaş preţ ca în anul trecut pentru staţiile: Câmpina, Doftana, Comarnic, Sinaia, Buşteni, Azuga şi Pre- deal. Călătoriĭ din Bucureştĭ pentru Câm- pina, Comarnic, Sinaia, Buşteni, Azuga şi Predeal vor putea beneficia de reduc- ţiune plecând chiar cu trenul accelerat Nr. 9 de Sâmbătă seara saŭ din ajunul serbătoareĭ.

Afară de aceasta, călătoriĭ din Bucu- reştĭ pentru staţiile Câmpina, Comarnic şi Sinaia vor maĭ putea pleca în fie-care Sâmbătă seara şi ajunul serbătorilor maĭ jos indicate cu un Tren de plăcere Nr. 15, care va circula după cum urmează:

Bucureştĭ pleacă 3 ore 25 min. p. m., Câmpina sos. 5 ore 40 m. p. m., Comar- nic sos. 6 ore 7 m. p. m., Sinaia sos. 6 ore 45 m. p. m.

Biletele eliberate călătoarilor din Bucu- reştĭ şi Ploeştĭ la ducere atât Sâmbăta saŭ în ajunul serbătoareĭ, cât şi Dumi- nica saŭ serbătoarea vor fi valabile pen- tru întoarcere cu toate trenurile de călă- torĭ numaĭ până *Lunĭ* saŭ în ziua urmă- toare a serbătoareĭ cu trenul accelerat Nr. 10 de dimineaţă.

* * *

Când sunt două saŭ maĭ multe serbă- torĭ alăturate, biletele vor fi valabile până în ziua ce urmează după ultima serbătoare.

Cu biletele de trenul de plăcere nu se vor primi bagaje. — Copiĭ maĭ micĭ de 10 anĭ vor putea călători doĭ cu un bilet.

Zilele de serbătoare sunt: 21 Maĭ (2 Iunie) Sf. Constantin şi Elena, 30 Maĭ (11 Iunie) Inălţarea Domnuluĭ, 10 (22) Iunie, Rusaliile, 29 Iunie (11 Iulie) Sf. Ap. Petru şi Pavel, 20 Iulie (1 August) Sf. Ilie, 6 (18) August Schimbarea la faţă, 15 (27) August Adormirea Maicĭ Domnu- luĭ, 8 (20) Sept. Naşterea Maicĭ Domnu- luĭ, 14 (26) Sept. Inălţarea Sf. Crucĭ.

Desbaterile Parlamentare

CAMERA

(Urmarea şedinţeĭ Camereĭ de la 13 Maĭ 1891)

Se procede la alegerea comisiuneĭ fi- nanciare şi sunt aleşĭ D-niĭ:

Al. Vericeanu, D. Ceziano, Pache-Pro- topopescu, Aristid Pascal, Livezeanu, Vic- tor Macri şi Boldur Voinescu.

Preşedintele propune apoĭ ca să se a- leagă 24 de membri în comisia bugetară în loc de 21.

Propunerea se admite.

Sunt aleşĭ D-niĭ: Gr. Păucescu, M. Balş, L. Niculescu, Florian Crassan, M. Burileanu, Al. Vericeanu, I. Iancovescu, I. Grădişteanu, A. Păcleanu, T. Calli- maki, Al. Enacovicĭ, I. Epureanu, C. Iarca, C. Rĕceanu, D. Donicĭ, D. Economu, N. Ceaur-Aslan, Dr. Brânză, Procopescu, Al. Djuvara, C. Ressu, D. Stati şi C. Langa.

Pentru cel al 24-lea, votul e nul.

Şedinţa se ridică la orele 6.

Şedinţa de la 14 Maĭ 1891

Şedinţa se deschide la orele 1 şi 20 m. sub preşedinţa D-luĭ Colonel Rozno- vanu.

Prezenţĭ 127 deputaţĭ.

Se fac formalităţile obicinuite.

D. *General Lahovary* declară că op- tează pentru colegiul III de Vâlcea.

Se declară vacant colegiul I de Ialo- miţa.

D. *General Lahovary* depune proiec- tul de lege pentru acordarea unuĭ credit de 45 milioane necesar la termi- narea fortificaţiilor.

Se procede la alegerea din noŭ a unuĭ membru în comisia bugetară.

Rezultatul votuluĭ:

Votanţĭ	136
D. Dim. Ceziano	77
D. Al. Lahovary	55
Buletine albe	4

D. Ceziano e proclamat ales.

Se alege delegaţiunea pentru casa pen- siilor.

Sunt aleşĭ D-niĭ C. P. Bobeica, B. Ma- reş şi Economu.

D. *I. Iancovescu* depune proiectul de respuns la Mesagiŭ.

Se procede la alegerea uneĭ comisiunĭ de 4 membri, pentru verificarea socoteli- lor caselor publice.

Sunt aleşĭ D-niĭ: Epureanu, Donicĭ, Si- biceanu şi Hristodorescu.

Şedinţa se ridică.

SENATUL

Şedinţa de la 14 Maĭ 1891

Şedinţa se deschide la orele 1 şi 3/4 minute sub preşedinţia D-luĭ C. Boerescu.

Pe banca ministerială: D-niĭ Vernescu, Exarcu, general Lahovari şi Olănescu.

Prezenţĭ 87 D-niĭ senatorĭ.

Se îndeplinesc formalităţile obicĭnuite.

Se votează proiectul de lege pentru construirea uneĭ liniĭ ferate între Roşio- riĭ-Zimnicea.

Şedinţa se ridică la 5 fără 25 minute.

Ultime Informaţiĭ

Guvernul, din care face parte Lascar Catargiu, a de- pus azĭ la Cameră o cerere de credit de 45 MILIOANE pentru fortificaţiĭ.

Bietul Lascar Catargiu!! —A întrecut pe liberalĭ, pe concentraţĭ şi junimiştĭ.

Triste—pentru a nu zice maĭ mult — bĕtrîneţe sunt rezervate şefuluĭ partiduĭ liberal-conservator!

Scump plăteşte plăcerea de a fi ministru luĭ Carol I! Vom reveni.

—✱—

Suntem informaţĭ că azĭ pe la o- rele 7 dimineaţa s'a împuşcat un soldat din Regimentul 8 linie, com- pania 3. Sinucisul se numeşte Pi- chiu Ion şi este din judeţul Neamţu. Glonţul a intrat în abdomen şi a ieşit prin partea dreaptă a corpu- luĭ, apoĭ a continuat drumul îna- inte, a izbit peretele şi a ricoşat.

Motivul se zice că ar fi fost veş- nica persecuţie din partea superi- orilor.

Cu această ocaziune vom maĭ spune că şi înainte de Paşte s'a maĭ împuşcat un soldat în acelaşĭ re- giment care lucra a rĕmas ascuns până azĭ.

Sinucisul de azĭ a fost transpor- tat la spitalul militar.

Cerem cu insistenţă o ancheta serioasă, căcĭ uciderile, cum sunt cazurile de la Folticeni şi sinuci- derile d'aci sunt de natură a com- promite cu desĕvîrşire armata noa- stră.

—✱—

D. General Manu, întrebat pen- tru ce face opoziţie guvernuluĭ ac- tual, a rĕspuns:

— Dacă guvernul preferă *clienţiĭ* în loc de oamenĭ de partid, eŭ n'am ce căuta în majoritate.

Majoritatea actuală se compune numaĭ din *clienţĭ*.

Definiţia e dreaptă.

—✱—

Slabe afacerĭ în cereale, angaja- mentele pe termen sunt atât de grele în cât se aşteaptă cu frică scadenţa lor. Singur grâul bulgă- resc s'a vîndut pe piaţa Brăileĭ în zilele de 12 şi 13 Maĭ şi acesta foarte uşor 56 1/4 lbr. cu preţ de 14 leĭ 35 hectolitru; porumb 60 3/4 lbr s'a vîndut cu 10 leĭ 15 banĭ hec- tolitru.

—✱—

D. I. Iancovescu, raportorul co- misiuneĭ de respuns la Mesagiŭ, a şi făcut proiectul sĕŭ de respuns şi l'a depus astăzĭ.

Iată proiectul de rĕspuns la Mesagiŭ:

Sire,

Ieşiţĭ din alegerĭ sĕvîrşite în ajunul zileĭ care închee un sfert de veac de glo- rioasă şi regulată desvoltare naţională, cea d'întîĭ datorie a noastră este de a a- răta iubirea şi recunoştinţa ce naţiunea păstrează Suveranuluĭ, care a prezidat a- ceastă frumoasă epocă din viaţa poporu- luĭ român.

Sub Domnia M. V., Sire, naţiunea a vĕzut realizându-se marile sale aspiraţi- unĭ, o Constituţiune cu largĭ baze liberale, independenţa şi stabilitatea Tronuluĭ, a- ceastă mare lipsă a istorieĭ noastre, care a cauzat ţăreĭ atâtea nenorocirĭ.

Sire,

Adunarea deputaţilor, fericită de a pu- tea contribui la desvoltarea maĭ departe a naţiuneĭ, va da tot concursul guvernu- luĭ M. V. şi va căuta în această sesiune extraordinară să dea ţăreĭ toate legile tre- buincioase vieţeĭ ordinare a Statuluĭ.

Să trăiţĭ, Sire!

Să trăiască M. Sa Regina!

Să trăiască A. S. prinţul Ferdinand.

—✱—

Liberaliĭ-naţionalĭ aŭ luat hotă- rîrea să roage pe D. Dimitrie Bră- tianu ca să opteze pentru Senat lăsând locul de deputat de la Pra- hova D-luĭ Eugeniŭ Stătescu.

—✱—

Ministerul de rezboĭ optând pen- tru scaunul de deputat al colegiu- luĭ III de Vâlcea, s'a declarat va- cant colegiul I de Ialomiţa.

—✱—

Ni se comunică din Iaşĭ urmă- torul fapt, asupra căruia atragem atenţiunea D-luĭ General Lahovary.

In ziua de 3 Maĭ la cazarma Re- gimentuluĭ 7 călăraşĭ s'a întâmplat o explozie din cauza uneĭ cantităţĭ de praf ce soldaţiĭ estrăgeaŭ din nişte cartuşe vechĭ din ordinul u- nuĭ administrator cl. II, Dascălescu, avansat pe ziua de 10 Maĭ la gra- dul de administrator cl. I şi mutat ca comandant al companieĭ 4 sa- nitare.

Se zice că afacerea se va face muşama.

—✱—

Meşterul Ghiţă, autorul sindica- tuluĭ electoral din Iaşĭ, a avut azĭ o lungă explicaţie cu D. Vernescu, ministrul de finanţe, la care a a- sistat şi marele Langa-Parnell.

Obiectul discuţieĭ pare a fi fost portofoliul la care rîvneşte Ghiţă Mârzescu, căcĭ el luase poza cea maĭ teatrală.

Langa-Parnel, din partea sa, era consternat, căcĭ i-a luat înainte Cor- jescu-Déroulède.

—✱—

Ministerul de justiţie a trimes tu- tulor procurorilor un proiect de lege pentru modificarea maĭ multor articole din procedura penală, ce- rêndu-le avizul asupra acestor mo- dificărĭ.

—✱—

Examenele căpitanilor pentru gra- dul de maior, vor începe anul a- cesta la 15 Maĭ.

—✱—

Aseară pe la orele 7 jum, un birjar trecênd în goana cailor pe strada Câmpineanu, a călcat pe un copil Richard Schmaltzel, în etate de 2 anĭ jum.

Copilul, dus imediat la spital, a murit azĭ.

Birjarul a fost arestat chiar aseară la secţia 18.

CURSELE VAPORELOR DE POSTA PE DUNARE

CURSE IN JOS:

Dela Orșova . .	Sâmb. 4^{30} p.m.	Luni 4^{30} p.m.	Joi 4^{30} p.m.
« Severin . .	« 7 «	« 7 «	« 7 «
« Brsa-Palanca.	« 8^{40} «	« 8^{40} «	« 8^{40} «
« Radujevatz .	« 10^{15} «	« 10^{15} «	« 10^{15} «
« Gruia . . .	« 10^{40} «	« 10^{40} «	« 10^{40} «
« Calafat . .	Dum. 12^{30} a.m.	Marț. 12^{30} «	Vin. 12^{30} a.m.
« Widdin . .	« 1^{45} «	« 1^{45} «	« 1^{45} «
« Lompalanca	« 4 «	« 4 «	« 4 «
« Bechet . .	« 6^{35} «	« 6 «	« 6^{35} «
« Rahova . .	« 7 «	« 7 «	« 7 «
« Corabia . .	« 9 «	« 9 «	« 9 «
« Nicopoli . .	« 10^{40} «	« 10^{40} «	« 10^{40} «
« Măgurele .	« 11 «	« 11 «	« 11 «
« Zimnicea .	« 12^{5} p.m.	« 12^{50} p.m.	« 12^{50} »
« Șiștov . . .	« 1^{30} «	« 1^{30} «	« 1^{30} «
« Ruaciuk . .	« 4^{45} «	« 4^{45} «	« 4^{45} «
« Giurgiŭ (Sm.)	Luni 3 a.m.	Merc. 3 «	Sâm. 3 a.m.
« Turtukaia .	« 5^{15} «	« 5^{15} «	« 5^{15} «
« Oltenița . .	« 5^{30} «	« 5^{30} «	« 5^{30} «
« Călărași (or.)	« 5^{30} «	« 5^{30} «	« 5^{30} «
« Silistria . .	« 7^{30} «	« 7^{30} «	« 7^{30} «
« Ostrov . .	« 8 «	« 8 «	« 8 «
« Cernavoda .	« 11 «	« 11 «	« 11 «
« Hârșova . .	« 1 «	« 1 «	« 1 p.m.
« Gura-Ialomiț.	« 1^{30} «	« 1^{30} «	« 1^{30} «
în Brăila . . .	« 4^{30} «	« 4^{30} «	« 4^{30} «
« Galați . . .	« 5^{30} «	« 5^{30} «	« 5^{30} «

—:o:—

CURSE IN SUS:

Dela Galați . . .	Marți 9 a.m.	Joi 9 a.m.	Dum. 9 a.m.
« Brăila . . .	« 10^{24} «	« 10^{24} «	« 10^{24} «
« Gura-Ialomiț.	« 2^{20} p.m.	« 2^{20} p.m.	« 2^{20} p.m.
« Hârșova . .	« 3 «	« 3 «	« 3 «
« Cernavoda .	« 6 «	« 6 «	« 6 «
« Ostrov . .	« 9 «	« 6^{44} «	« 9^{44} «
« Călărași (or.)	« 7 «	« 7^{30} «	« 7^{30} «
« Silistria . .	« 11 «	« 11 «	« 11 «
« Oltenița . .	Merc. 2^{30} a.m.	Vin. 2^{30} a.m.	Luni 2^{30} a.m.
« Turtukaia .	« 2^{45} «	« 2^{44} «	« 2^{44} «
în Giurgiŭ (Sm.)	« 6 «	« 6 «	« 6 «
Dela Giurgiŭ (Sm.)	« 10^{10} «	« 10^{40} «	« 10^{40} «
« Rusciuk . .	« 11^{30} «	« 11^{30} «	« 11^{30} «
« Șiștov . . .	« 2^{45} p.m.	« 2^{45} «	« 2^{44} p.m.
« Zimnicea .	« 3^{15} «	« 3^{15} p.m.	« 3^{14} «
« Măgurele .	« 5^{40} «	« 5^{40} «	« 5^{40} «
« Nicopoli . .	« 5^{50} «	« 5^{50} «	« 5^{50} «
« Corabia . .	« 7^{40} «	« 7^{40} «	« 7^{40} «
« Rahova . .	« 10^{25} «	« 10^{24} «	« 10^{24} «
« Bechet . .	« 10^{40} «	« 10^{40} «	« 11^{40} «
« Lompalanca	Joi 4 «	Sâmb. 4 a.m.	Marți 4 a.m.
« Widdin . .	« 6^{45} «	« 6^{45} «	« 6^{44} «
« Calafat . .	« 7^{15} «	« 7^{15} «	« 7^{14} «
« Gruia . . .	« 10 »	« 10 «	« 10 «
« Radujevatz .	« 10^{15} «	« 10^{15} «	« 10^{14} «
« Brsa-Palanca.	« 12 p.m.	« 12 p.m.	« 12 p.m
în Severin . .	« 2^{30} «	« 2^{30} «	« 2^{30} «
Dela Severin . .	« 3^{30} «	« 3^{30} «	« 3^{30} «

Cursele vaporului local între Galați-Reni-Tulcea-Ismail

PORNIRE IN JOS :

Dela Galați la Reni-Tulcea-Ismail : Marți, Joi și Duminica la 8 ore dimineața.

PORNIRE IN SUS :

De la Ismail la Tulcea-Reni-Galați : Mercuri, Vineri și Luni la 8 ore dimineața.

Proprietar-Editor Thoma Basilescu.

București. — Tipografia Thoma Basilescu, Bulevardul Elisabeta, 111.